

UZASADNIENIE

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2015 r. poz. 1651 t.j. ze zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

W dniu 8 kwietnia 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku wydał zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018. Zarządzenie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego dnia 25 kwietnia 2014 r. poz. 1715. Weszło ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Już po wejściu w życie zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018 w ramach kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, Minister Środowiska, pismem DP-074-70/43691/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r. stwierdził uchybienia uzasadniające zmianę we własnym zakresie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

W załączniku nr 3. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony, dla siedliska 2170 nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej wskazano, iż „nie zidentyfikowano zagrożeń ze względu na niewystępowanie siedliska w obszarze Natura 2000”. W załączniku nr 4. Cele działań ochronnych, odnośnie tego przedmiotu ochrony ustalono, iż celem działań ochronnych jest aktualizacja statusu siedliska w obszarze Natura 2000. W załączniku nr 5 określającym działania ochronne dla siedliska 2170 wyznaczono zadanie polegające na analizie i weryfikacji danych dotyczących siedliska w obszarze oraz zmiany SDF pod kątem ewentualnego usunięcia siedliska z katalogu przedmiotów ochrony. W uzasadnieniu wyjaśniono, iż siedlisko 2170 nie występuje na terenie obszaru. Ww. kontrola przeprowadzona przez Ministra Środowiska wskazała, iż w załącznikach dotyczących zagrożeń oraz określających cele działań ochronnych powinna zostać przedstawiona jednoznaczna i precyzyjna informacja w odniesieniu do ww. przedmiotu ochrony. W przypadku niewystępowania przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 lub jego niskiej reprezentatywności bezzasadne jest analizowanie potencjalnych i istniejących zagrożeń dla tego przedmiotu ochrony i określanie celów działań ochronnych. Jednak z uwagi na konieczność odniesienia się do wszystkich przedmiotów ochrony znajdujących się na liście przedmiotów ochrony danego obszaru Natura 200 w planie zadań ochronnych powinno się precyzyjnie określić powód odstąpienia od analizowania zagrożeń i wyznaczania celów działań ochronnych. Dlatego w załączniku określającym zagrożenia potencjalne i istniejące dla przedmiotów ochrony obszaru oraz w załączniku określającym cele działań ochronnych należy, przy planowanych do usunięcia przedmiotach ochrony wskazać, iż „Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)” albo „nie dotyczy (przedmiot ochrony występuje w stopniu niereprezentatywnym)”. Ponadto, nie powinno się w działaniach ochronnych podejmować działań związanych ze zmianą listy przedmiotów ochrony w obszarze, co wynika z odrębnej procedury. Wyjaśnienie takie, powinno znaleźć się w uzasadnieniu.

W związku z powyższym, w podlegającym zmianom załączniku określającym zagrożenia istniejące i potencjalne oraz załączniku określającym cele działań ochronnych, określono iż w przypadku siedliska 2170 nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej: „Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)”. Natomiast, w załączniku określającym działania ochronne nie uwzględniono siedliska 2170 jako przedmiotu ochrony w obszarze. Wyjaśnić natomiast należy, iż zgodnie z dokumentacją przygotowaną na potrzeby PZO (Kujawa-Pawlaczyk 2012) nie potwierdzono obecności siedliska 2170 w obszarze, mimo 3-krotnych poszukiwań w latach 2002, 2008 oraz 2010. Przymuszalnie wpis o występowaniu siedliska 2170 stanowi błąd spowodowany zaliczeniem do obszaru stanowiska w Stilo, znajdującego się na wschód od granicy obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska, gdzie stwierdzono jeden z większych płatów tego unikatowego siedliska na polskim

wybrzeżu.

Wskazano, iż w załączniku nr 5 w odniesieniu do przedmiotu ochrony 1150 laguny przybrzeżne *ustanowiono działania, które faktycznie stanowią zakazy i polegają na wykluczeniu możliwości zabudowy terenów pradoliny Chelstu między miejscowościami: Osetnik, Ulinia i jeziorem Sarbsko. Ponadto, w tym samym załączniku dla siedliska 2110 inicjalne stadia nadmorskich wydm białych ustanowiono zakazy polegające na niewyznaczaniu w obszarze tras ani miejsc udostępnionych dla pojazdów mechanicznych, niedopuszczanie innych form rekreacyjnego użytkowania wydm ani plaży, nielokalizowania w obszarze żadnej infrastruktury z wyjątkiem tablic informacyjnych i dydaktycznych, nierozbudowywania dostępu do morza od strony Ulini, nierozbudowania dostępu do morza od osady Stilo. Podkreślono, iż w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy wynikają z mocy prawa, dlatego ich powtarzanie w planie zadań ochronnych należy uznać za niewłaściwe. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej i tym samym jest istotnym naruszeniem prawa. Określenie możliwości oraz warunków zabudowy określonego terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy. Kształtowanie gospodarki przestrzennej na terenie gminy należy do wyłącznej kompetencji Rady Gminy. Dlatego ingerencja w zagospodarowanie przestrzenne w związku z funkcjonowaniem form ochrony przyrody powinna następować przez wskazania do zmian w dokumentach planistycznych.*

W związku z powyższym, w przypadku siedliska 1150, zmieniono brzmienie działania ochronnego polegającego na ograniczeniu presji turystyki i rekreacji, pozostawiając w jego treści jedynie zapis dotyczący ustawienia nad jeziorem informacyjnych nt. zasad przyjaznego przyrodzie korzystania z jeziora Sarbsko.

W przypadku siedlisk przyrodniczych 2110, 2120, 2130, 2140, 2180, 2190, 4010, 91D0 oraz Inicy wonnej 2216 z treści działań ochronnych ograniczających presję turystyki i rekreacji usunięto zapisy stanowiące zakazy oraz działania stanowiące powtórzenie zapisów prawnych polegających na egzekwowaniu zakazów wynikających z przepisów o ochronie rezerwatu przyrody, przepisów o lasach, przepisów porządkowych właściwych Urzędów Morskich dotyczących plaży i pasa technicznego.

Ponadto, w tym samym załączniku, dla siedliska 1150, nałożono na Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Gdańsku obowiązek monitoringu stanu ekologicznego jeziora, w zakresie wszystkich elementów jakości do oceny stanu ekologicznego wód, co najmniej jeden raz w okresie obowiązywania planu. Minister Środowiska wskazał, iż „działalność Inspekcji Ochrony Środowiska jest regulowana ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 686, z późn. zm.), ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.) oraz aktami wykonawczymi obszarów Natura 2000 nakładające na Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska obowiązki nie wynikające z ww. przepisów nie mają podstawy prawnej. W związku z powyższym Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie może być wskazywany jako podmiot odpowiedzialny za monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony.”

Biorąc pod uwagę powyższe, z treści zarządzenia usunięto działanie dotyczące monitoringu stanu ekologicznego jeziora Sarbsko. Niemniej jednak, tut. organ powziął czynności zmierzające do nawiązania współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku w zakresie monitoringu stanu ekologicznego wód jeziora.

W ramach kontroli, wykazano także, iż dla przedmiotu ochrony 2110 inicjalne stadia nadmorskich wydm białych ustanowiono *działanie ochronne polegające na udostępnianiu w rezerwacie przyrody do ruchu pieszego i rowerowego „drogi północnej”, dojścia z Ulini do morza, drogi południowej części rezerwatu od parkingu koło Ulini w kierunku Stilo, przejścia na plażę w*

zachodniej części rezerwatu, z wykorzystaniem istniejącego wjazdu ratowniczego Urzędu Morskiego oraz nieudostępniania do ruchu konnego rezerwatu przyrody. Wg Ministra Środowiska przedstawione działania stanowią modyfikację przepisów ustawowych prowadzącą do ograniczenia kompetencji regionalnego dyrektora ochrony środowiska, co należy uznać za niewłaściwe. Zgodnie z art. 15 ust 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w rezerwach przyrody zabrania się ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W związku z powyższym udostępnianie oraz nieudostępnianie stanowi uprawnienie ustawowe regionalnego dyrektora ochrony środowiska, który może w tym zakresie wydać odpowiednie zarządzenie wewnętrzne. Dlatego w działaniach ochronnych planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 nie powinno się regulować ww. kwestii, ponieważ takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej i naruszenie przepisów powszechnie obowiązujących.

Biorąc pod uwagę powyższe, omawiane działanie, poprzez zmianę zarządzenia zostaje usunięte. Podkreślenia wymaga fakt, iż istnieje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”.

Ponadto w nowelizowanym załączniku „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony” dodano kody zagrożeń w tabeli zagrożeń, zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, Wersja 2012.1, Załącznik nr 5 „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja: 12.04.2011”.

W załączniku 4 cele działań ochronnych wprowadzono dodatkowe zmiany, sugerowane w piśmie Ministra Środowiska DP-074-70/43691/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r., pisma Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska DZP-WP.600.24.2014.ŁR z dnia 9 grudnia 2014 r. W załączniku tym przeformułowano brzmienie części celów działań ochronnych, tak by były mierzalne i możliwe do weryfikacji.

Niezależnie od uchybień wskazanych przez Ministra Środowiska, w załączniku dotyczącym działań ochronnych, dla siedliska 1150 laguny przybrzeżne, oraz dla zatoczka łamliwego 4056, dookreślono, iż podmiotem odpowiedzialnym za działania związane z gospodarką rybacką jest „Uprawniony do rybactwa na podstawie operatu rybackiego lub na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem”. Istotność tak sformułowanego brzmienia zapisu wynika z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 652), co wskazano w piśmie GDOŚ DZP-WP.600.24.2014.ŁR z dnia 9 grudnia 2014 r. Zastąpiono także działanie ochronne polegające na niezarybianiu jeziora Sarbsko karpem i innymi gatunkami obcymi geograficznie, na „zarybianie wyłącznie gatunkami rodzimymi”. W tym samym załączniku usunięto działanie ochronne polegające na „tolerowaniu ptaków rybożernych”, gdyż tego rodzaju zapis nie jest działaniem ochronnym, a w części dotyczącej monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych, dla siedliska 1150, usunięto z treści zarządzenia działanie polegające na monitoringu wykorzystywania tafli jeziora przez ptaki, corocznie w sezonie letnim, uznając, iż wyniki takiego monitoringu nie określą stanu przedmiotu ochrony jakim jest siedlisko 1150.

W załączniku nr 5 nowelizowanego zarządzenia, w części dotyczącej działań ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, dla siedlisk: 2120, 2130, 2140 oraz 2216 lnicy wonnej działanie polegające na dopuszczeniu procesów naturalnej dynamiki wydm ruchomych wnętrza Mierzei, poprzez pozostawienie bez zalesiania wydm ruchomych przeformułowano na działanie o treści: „Zapobiegnięcie zakłóceniom procesów naturalnej dynamiki wydm ruchomych wnętrza Mierzei poprzez niedopuszczenie do ich zalesiania”, w załączniku nr 3 do niniejszego zarządzenia, tak aby zgodnie z pismem GDOŚ DZP-WP.600.24.2014.ŁR z dnia 9 grudnia 2014 r., oraz opinią Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska, gdzie to możliwe zamieniać „bierny” sposób ochrony na „aktywny”. W omawianym wyżej przypadku nie ma możliwości przedstawienia działania w formie czynnej, gdyż jedynym sposobem eliminacji zagrożenia istniejącego polegającego na zalesianiu terenów otwartych, jest ich niezalesianie. Niemniej jednak działanie zostało

przeformułowane tak, aby możliwie uniknąć zapisów wskazujących na potrzebę zaniechania działań.

W tym samym załączniku, w części dotyczącej działań ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, dla siedlisk: 2180, 9190, 91D0, działania ochronne dotyczące modyfikacji prowadzenia gospodarki leśnej, mówiące o niestosowaniu rębni zupełnych oraz o wyłączeniu z gospodarki leśnej lasów na siedlisku Bw, BMw, Bb, LMw, LMb przeformułowano wskazując, aby stosowane były cięcia przerębowe, a w lasach na siedlisku Bw, BMw, Bb, LMw, LMb dopuścić sukcesję naturalną, tak aby możliwie uniknąć zapisów wskazujących na potrzebę zaniechania działań.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. W tym celu zorganizowano jedno spotkanie dyskusyjne dnia 23 kwietnia 2015 r., którego tematem były zapisy zmian w obowiązującym PZO.

Podczas spotkania dyskusyjnego, które miało miejsce 23 kwietnia 2015 r. w Łebie wniesiono szereg uwag dotyczących zarówno treści znajdujących się w obecnie obowiązującym zarządzeniu, jak i części objętej planowanymi zmianami.

Po analizie uwag zgłoszonych w trakcie spotkania i pracy z Zespołem Lokalnej Współpracy, projekt zarządzenia został zmodyfikowany m.in. w przypadku działania ochronnego mówiącego o „*dopuszczaniu procesów naturalnej dynamiki brzegu morskiego, poprzez pozostawienie brzegu morskiego kształtowanego przez procesy naturalne, z wyjątkiem utrzymania istniejących przejść i zjazdów ratunkowych na plaże, przy których możliwe jest umacnianie wydm metodami biologicznymi na odległość do 30m, w razie potrzeby wygradzenie, usuwanie piasku nawiewanego na zjazd/przejście*”. Doprecyzowano, iż chodzi o 30m na prawo i lewo od istniejących przejść i zjazdów ratunkowych.

Podczas spotkania zwrócono uwagę, iż problematycznym będzie usunięcie róży pomarszczonej, wierzby wawrzynowej, kosodrzewiny oraz ewentualnie innych gatunków obcych z pasa nadmorskich wydm białych. Po dyskusji wypracowano, aby przeformułować zapis, iż chodzi o zapobieganie rozprzestrzeniania się gatunków obcych siedliskowo poprzez ich stopniowe usuwanie, nie zakładając, iż w czasie obowiązywania pzo usunięte mają być wszystkie osobniki ww. gatunków.

W przypadku siedlisk leśnych, w których zaplanowano w obecnie obowiązującym zarządzeniu wykluczenie cięć zupełnych, a w projekcie zmieniającym zarządzenia zaproponowano prowadzenie cięć częściowych, po konsultacjach z Nadleśnictwem Łębork, Nadleśnictwem Choczewo oraz RDLP w Gdańsku zastosowano zapis: „*stosowanie cięć częściowych i gniazdowych*”. Ponadto, zgodnie z sugestią, z treści projektu zarządzenia usunięto działanie ochronne „*modyfikacja gospodarki leśnej w kierunku stopniowej eliminacji kosodrzewiny w drzewostanie na siedlisku Bs, Bw*”, ponieważ w kolejnym działaniu ochronnym również pojawia się eliminacja kosodrzewiny, a obszar wdrażania jest tożsamy. W związku z powyższym usunięto ww. działanie. W przypadku siedliska 91D0, zmieniono treść działania ochronnego, tak aby jasno wskazywała, iż wyłączenie z użytkowania leśnego dotyczy jedynie płatów siedliska, a nie jak dotychczas potencjalnych płatów na siedlisku Bw, BMw, Bb, LMw, LMb.

Ponadto, odnosząc się do wątpliwości przedstawionej przez Urząd Miejski w Łebie, jaka jest zasadność umieszczania informacyjnych nad jeziorem Sarbsko, skoro nie ma do nich dojścia, gdyż jest to zabronione, wyjaśnia się, iż zakaz wstępu dotyczy wyłącznie części północno-wschodniego brzegu jeziora, który znajduje się w granicach rezerwatu przyrody i nie jest udostępniony dla ruchu pieszego i/lub rowerowego. Nad pozostałą częścią brzegu jeziora nie obowiązuje zakaz wstępu oraz istnieją dojścia nad brzeg, to właśnie m.in. w tych miejscach planuje się ulokowanie tablic informacyjno-edukacyjnych. Jednocześnie skorygowano zapis dotyczący ilości tablic, aby nie ograniczać się do konkretnej ilości, jak i niepotrzebnego wydatkowania środków.

Co więcej, przez Nadleśnictwo Łębork poruszona została kwestia, iż wnioskowano wcześniej o usunięcie działania ochronnego dla siedliska 4010 polegającego na usuwaniu młodnika sosnowego, a wniosek ten nie został przyjęty (pismo RDLP w Gdańsku, Zn.spr.:ZO-732-2-09/13 z dnia 24 czerwca 2013 r.). Wniosek został ponowiony w czasie spotkania dyskusyjnego. Ponownie

przeanalizowano zapisy działań ochronnych oraz wcześniejszą korespondencję (pismo RDOŚ-Gd-PNI.6320.8.2012.BF.10 z dnia 31 grudnia 2013 r.), w której wyjaśniono, iż naturalne odnowienie drzewostanu, jest w istocie zagrożeniem dla nieleśnych siedlisk przyrodniczych (w tym przypadku dla wilgotnych wrzosowisk z wrzoścem bagiennym). Ponadto, zarówno w dokumentacji do PZO, jak i do planu ochrony rezerwatu, dla tego siedliska sprecyzowano tożsame zagrożenia istniejące w postaci zarastania sosną, tożsame cele ochronne w postaci zachowania obecnego stanu zachowania płatów siedliska oraz działania ochronne w postaci usuwania nalotów sosny. Organ tut. informuje, iż w przypadku, gdy dla płatów siedlisk przyrodniczych stwierdzono zagrożenia istniejące, winno się wyartykułować adekwatne do zagrożeń działania ochronne. W przypadku, gdy dla siedliska 4010 określono zagrożenie istniejące polegające na zarastaniu sosną, należy sprecyzować działanie ochronne polegające na eliminacji tego zagrożenia, tj. usuwania gatunku niepożądanego z płatów siedliska. W planie zadań ochronnych nie może pojawić się sytuacja, w której nie zaplanuje się zabiegów ochrony czynnej, jeśli jest to możliwe. Podkreśla to Minister Środowiska, dokonując kontroli aktów wydawanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (np. pismo Ministra Środowiska DP-074-120/4203/14/JJ z dnia 24 lutego 2014 r.). Przychylając się do sugestii Nadleśnictwa zweryfikowano objętą działaniami powierzchni w terenie (wizja terenowa z dnia 16 września 2015 r.). Stwierdzono wówczas występowanie gatunków charakterystycznych i wykształconego siedliska, które wymaga podjęcia działań ochronnych. W tych okolicznościach brak podstaw do przyjęcia, iż w granicach obszaru Natura 2000 nie ma płatów siedliska bez względu na okoliczności (antropogeniczny charakter) jego powstania.

Wszelkie wskazane błędy dotyczące nieprawidłowego określenia podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie zadań i/lub miejsca realizacji zostały skorygowane wg ustaleń na spotkaniu.

Ponadto, w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy, do tut. organu wpłynęło pismo Klubu Przyrodników z dnia 29 kwietnia 2015 r., w którym wniesiono następujące uwagi do projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska:

- 1. Zgodnie z art. 28 ust 5 zdanie ostatnie ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Ustawodawca przyjął, że plan zadań ochronnych sporządza się na czas określony, a przed upływem tego czasu można go zmienić tylko w okolicznościach określonych ustawą. Intencją takiego zapisu była ochrona trwałości ustanowionego planu. Przepis ten uniemożliwia dokonanie zmiany planu zadań ochronnych z innych przyczyn, jak również ujęcie w zarządzeniu zmieniającym zmian wynikających z innych przyczyn.*

Ewentualnie, dopuszczalna mogłaby być zmiana mająca na celu usunięcie takich wad prawnych aktu prawa miejscowego, które mogłyby prowadzić do jego uchylenia. Niedopuszczalne są jednak inne zmiany.

Uważamy że przedstawiona propozycja zmiany zarządzenia wykracza poza ten zakres, a tym samym jest niezgodna z delegacją ustawową do zmiany PZO.

Odpowiadając na powyższe, RDOŚ w Gdańsku wyjaśnia, iż zmiany przedmiotowego planu zadań ochronnych wynikają m.in. z kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, w wyniku której, Minister Środowiska, pismem DP-074-70/43691/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r. stwierdził uchybienia uzasadniające zmianę we własnym zakresie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018. Niniejszy projekt i zmiana ma na celu usunięcie niezgodności i uchybień wskazanych przez Ministra Środowiska nie tylko w ww. piśmie, ale także analogicznie, na podstawie uchybień uzasadniających zmianę we własnym zakresie innych zarządzeń w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych. W opinii organu, cytowane przez Klub Przyrodników drugie zdanie art. 28 ust 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 t.j. ze zm.), nie przesądza, że potrzeba ochrony siedlisk i gatunków jest **jedyną i wyłączną** przesłanką dokonania ww. zmiany, w szczególności ustawodawca nie wskazuje wyraźnie, że pzo może być zmieniony wyłącznie wtedy,

kiedy wynika to z ww. potrzeby. Oznacza, to, z pewnym zastrzeżeniem, że wystąpienie ww. okoliczności można uznać za jedną z możliwych przesłanek warunkujących zmianę pzo, a tym samym, że system przepisów prawnych może bezpośrednio, albo pośrednio wskazywać także inne sytuacje umożliwiające dokonanie stosownych modyfikacji planu. Powyższe potwierdza Departament Prawny Ministerstwa Środowiska (pismo GDOŚ, DZP-WP.024.1.2015.ŁR z dnia 13 lutego 2015 r.),

2. *Nie mamy zastrzeżeń merytorycznych do zmiany załącznika 3 (zagrożenia), ale mamy zastrzeżenia formalne - zmiany te nie wynikają z potrzeb ochrony, ani też nie wynikają z konieczności usunięcia wady prawnej mogącej skutkować potencjalnie uchynieniem aktu prawa miejscowego, a wynikają jedynie z chęci dostosowania PZO do szablonu zalecanego przez GDOŚ (opisania zagrożeń za pomocą kodów).*

Powyższe wynika z potrzeby dostosowania załącznika „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony” do wytycznych zawartych w Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, Wersja 2012.1, Załącznik nr 5 „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja: 12.04.2011

3. *Odnosnie załącznika 4, uważamy, że tu należy określić specyficzne dla obszaru cele dla poszczególnych siedlisk i gatunków. Aby cele były weryfikowalne i mierzalne, powinny opisywać stawiany za cel stan siedlisk/gatunków w możliwy do weryfikacji sposób, ale określając konkretne wartości parametrów i wskaźników, a nie tylko odnosząc się do ocen stanu ochrony FV, U1 i U2. Mogą i powinny odnosić się także do elementów nie charakteryzowanych ogólnopolskimi wskaźnikami monitoringowymi, np. do występujących w obszarze gatunków typowych dla poszczególnych siedlisk, ich gatunków typowych, powiązań ekologicznych itp. Cele te nie powinny być ograniczone do zachowania ogólnej oceny stanu ochrony siedliska. Zwracamy uwagę, że „zachowanie w stanie nie pogorszonym” to nie tylko zachowanie obecnej oceny ogólnej stanu ochrony, ale także zapobieżenie pogorszeniu każdego z parametrów i wskaźników oceny.*

W odniesieniu do powyższego, RDOŚ w Gdańsku informuje, iż w przypadku większości siedlisk występujących w granicach obszaru Natura 2000, tj. siedlisk wydmych, dalsze doprecyzowanie celów działań ochronnych nie jest potrzebne. Zachowaniu obecnego stanu ochrony siedlisk i gatunków w obszarze służą działania ochronne, które w efekcie mają skutkować poprawą i/lub zachowaniem odpowiednich wartości określonych dla konkretnych wskaźników parametrów struktury i funkcji, co w konsekwencji jest wypełnieniem celu, który brzmi „Zachowanie, obecnego, nie pogorszonego stanu ochrony”.

4. *Odnosnie załącznika 5, proponujemy:*
  - a) *przy sformułowaniu „zarybiać wyłącznie gatunkami rodzimymi” należy sprecyzować, że wyklucza to m. in. zarybianie karpem;*
  - b) *do ograniczania presji turystyki i rekreacji na jezioro Sarbsko, ustawienie 5 tablic informacyjnych jest absolutnie niewystarczające!;*
  - c) *w działaniach ograniczających presję turystyki na siedlisko 2180 niepotrzebne są działania specyficzne dla wydmy (wykładanie chrustu), natomiast należy dodać przeniesienie szlaku rowerowego ze ścieżki nad jeziorem na „drogę północną”;*
  - d) *usunięcie nasadzeń sosny i kosodrzewiny w celu przywrócenia nieleśnych powierzchni wydmych i procesu wydmywczego powinno być zaplanowane bardziej ambitnie co do zakresu powierzchniowego; nie tylko w rezerwacie przyrody,*
  - e) *proponowany rezerwat „Bór w Stilo” powinien być zupełnie wyłączony z działań gospodarczo-leśnych, a nie poddany cięciom przerębowym;*
  - f) *konieczne w tym obszarze jest także utrzymanie w przyszłych planach urządzenia lasu pozostawienia bez wskazówek gospodarczych drzewostanów na siedlisku Bs, Bw, BMw, Bw,*

- LMw, LMb, Bb oraz płatów siedliska 9190;*
- g) siedlisko 9190 w tym obszarze nie nadaje się do gospodarki leśnej, także za pomocą cięć przerębowych;*
  - h) jeżeli zaleca się cięcia przerębowe (a nie zupełne), to nie można mówić o powierzchni zrębu, a co najwyżej o powierzchni manipulacyjnej;*
  - i) podczas cięć gospodarki leśnej należy pozostawiać nie tylko posusz jałowy, ale także część posuszu czynnego oraz wszystkie drzewa biocenotyczne samo pozostawianie posuszu jałowego jest zupełnie niewystarczające do odtworzenia zasobów rozkładającego się drewna, gdyż w praktyce gospodarki leśnej, wskutek usuwania posuszu czynnego, posusz jałowy powstaje w bardzo ograniczonej ilości;*
  - j) w stosunku do wydm ruchomych, należy wykluczyć nie tylko zalesianie, ale i inne próby ich utrwalania;*
  - k) przejścia na plażę nie udostępnione należy fizycznie Akwidować,*
  - l) koniecznym działaniem ochronnym w tym obszarze jest szczególnie intensywne zwalczanie wykroczeń z zakresu wjazdów quadami oraz wykroczeń przeciwko zakazom obowiązującym w rezerwacie przyrody -jak dotąd, wykroczenia takie są ignorowane (doszło wręcz do nielegalnego wyznaczenia szlaku w rezerwacie), co skutkuje także pogarszaniem stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000;*
  - m) do ochrony lniczy wonnej nie jest potrzebne sadzenie piaskownicy i wydmuchrzycy ani stosowanie płotków stabilizujących wydmy - te działania są raczej szkodliwe dla tego gatunku.*

Odnosnie powyższego:

- ad a) Określenie, aby jezioro Sarbsko było zarybiane wyłącznie gatunkami ryb drapieżnych jest jednoznaczne z tym, iż nie należy zarybiać go gatunkami ryb z rodziny karpiowatych. Plan zadań ochronnych nie może zawierać w sobie treści będących zakazami. W związku z powyższym w niniejszym projekcie wskazano w jaki sposób należy prowadzić gospodarkę rybacką.
- ad b) W treści projektu zarządzenia nie określono konkretnej liczby tablic edukacyjnych, nie zamykając się tym samym na możliwość postawienia ilości wg potrzeb.
- ad c) Wykładanie chrustu, jako działanie ochronne, od wielu lat prowadzone jest przez Urząd Morski i przynosi efekt w postaci zmniejszenia wpływu antropopresji nie tylko na siedliska wydmowe, ale i dla płatów siedlisk 2180. Dlatego, pozostawiono to działanie ochronne w treści projektu zarządzenia.
Natomiast w kwestii przeniesienia szlaku rowerowego, informuje się, iż szlak udostępniony dla ruchu rowerowego i pieszego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska” zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku z dnia 19 grudnia 2014 r. przebiega drogą określaną jako „północną”.
- ad d) Należy zwrócić uwagę, iż na obszarze całej Polski brak doświadczeń w tym względzie. W związku z powyższym działania ochronne dotyczące m.in. usuwania kosodrzewiny powinny odbywać się stopniowo, zaczynając usuwanie od niewielkich powierzchni i prowadząc obserwacje uzyskiwanych rezultatów. Ponadto, działanie to powinno dopuszczać modyfikacje i rewizje co do miejsc wykonywania zabiegów, a także modyfikacje szczegółowych sposobów wykonania zabiegów.
- ad e) Wyjaśnia się, iż omawiany obszar to wciąż jedynie proponowany rezerwat przyrody „Bór w Stilo”. W związku z powyższym oraz faktem, iż pzo nie może zawierać zakazów, nie planuje się wyłączenia omawianego terenu z gospodarki leśnej.
- ad f) Plan zadań ochronnych zawiera wskazania w zakresie modyfikacji gospodarki leśnej uwzględniające sugestie uczestników spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy.
- ad g), h) Jak już wspomniano wyżej, pzo nie może wprowadzać zakazów, nie planuje się wyłączenia omawianego terenu z gospodarki leśnej.
- ad i) Zapisy dotyczące pozostawiania martwego drewna zostały zmodyfikowane w oparciu o metodykę monitoringu GIOŚ z 2013 r. dla siedliska 2180 w stanie właściwym (FV) oraz dla siedliska 9190 w stanie niezadowolającym (U1).
- ad j) Wyjaśnia się, iż projekt planu zadań ochronnych nie zakłada prób utrwalania wydm ruchomych.

- ad k) W ocenie RDOŚ w Gdańsku, wystarczającym działaniem, nie zakłócającym walorów krajobrazowych tego terenu będzie pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych, np. o treści: „Przejścia nie ma” czy też „Do najbliższego przejścia 100m w lewo” itp.
- ad l) W obecnie obowiązującym zarządzeniu znalazły się działania ochronne polegające na egzekwowaniu obowiązujących zakazów. Niemniej jednak, Minister Środowiska wskazał, iż nie należy powtarzać przepisów powszechnie obowiązujących. W związku z powyższym w przypadku siedlisk przyrodniczych 2110, 2120, 2130, 2140, 2180, 2190, 4010, 91D0 oraz lnicy wonnej 2216 z treści działań ochronnych ograniczających presję turystyki i rekreacji usunięto działania stanowiące powtórzenie zapisów prawnych polegających na egzekwowaniu zakazów wynikających z przepisów o ochronie rezerwatu przyrody, przepisów o lasach, przepisów porządkowych Urzędów Morskich dotyczących plaży i pasa technicznego.
- ad m) Przyjmując słuszność uwagi, z treści projektu zarządzenia zmieniającego usunięto ww. działania dla lnicy wonnej.

5. *Proponujemy, aby nie utracić merytorycznego sensu, planu, w załączniku 6 dodać:*

- a) zmianę studiów uwarunkowań gmin poprzez wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego - że zabudowa w sąsiedztwie jez. Sarbsko oraz w pradolinie Chelstu między Stilo, Ulinią i jez. Sarbsko, obarczona jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000,*
- b) zmianę studiów uwarunkowań gmin poprzez wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego że rozwój infrastruktury rekreacyjnej na jez. Sarbsko obarczona jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.*

Uwagę uwzględniono.

6. *Do skutecznej ochrony obszaru Natura 2000 konieczne są generalnie pewne ograniczenia stosowanej w nim gospodarki. Z przedstawionego stanowiska MŚ wynika, że nie jest to jednak możliwe w formule prawnej planu zadań ochronnych. Wnosimy więc o stwierdzenie potrzeby sporządzenia planu ochrony, w którym będzie można określić w szczególności warunki, odnoszące się do różnych sfer gospodarki oraz do zagospodarowania przestrzennego.*

W odpowiedzi na powyższe, w ocenie tut. organu nie ma potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018. Podkreślenia wymaga fakt, iż jedne z najcenniejszych elementów przyrodniczych obszaru znajdują się w granicach rezerwatu przyrody „Mierzeja Sarbska”, dla którego istnieje już dokumentacja do planu ochrony i można na jej podstawie sporządzić plan ochrony rezerwatu, który w efekcie zabezpieczy, w dodatkowym zakresie, siedliska przyrodnicze występujące na terenie obszaru Natura 2000.

Informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia zmiany PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wicko, Urzędu Gminy Choczewo, Urzędu Miasta Łeba, Starostwa Powiatowego w Lęborku, Starostwa Powiatowego w Wejherowie oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 14 maja 2015 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.*) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem zmiany PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do zmiany planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 8 września 2015 r. na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na

tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy w Wicku, Urzędu Gminy Choczewo, Urzędu Miasta Łeba, Starostwa Powiatowego w Wejherowie, a także Starostwa Powiatowego w Lęborku oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Dziennik Bałtycki z dnia 17 września 2015 r. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu zmiany planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski:

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (pismo Zn.spr.: ZO.7210.06.2015 z dnia 23 września 2015 r.) o treści:

W załączniku nr 3 do projektu zarządzenia „Działania ochronne”, dla przedmiotu ochrony: wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym, RDLP w Gdańsku wnosi o odstąpienie w PZO do konieczności usuwania odnowienia naturalnego sosny zwyczajnej w wydzieleniach leśnych 14Af, 14Ah część, 14Ba część, będącym naturalnym procesem odnawiania się po pożarze w roku 2007 fragmentu drzewostanu stanowiącego siedlisko 2180 lasy mieszane i bory na wydmach. Na dzień dzisiejszy przedmiotowy teren opisany jest jako siedlisko 4010 wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym. Obserwowane procesy w pełni naturalne na przedmiotowym gruncie wskazują, że obecne siedlisko 4010 jest tylko formą przejściową po pożarze w procesie regeneracji siedliska leśnego. W trakcie wizji na gruncie przedstawiciele RDLP w Gdańsku i Nadleśnictwa Lębork zauważono również proces naturalnej sukcesji traw wypierających wrzośca, co dodatkowo pozwala wnioskować o tymczasowości wrzośca na tym fragmencie drzewostanu. W związku z powyższym wnosimy o ponowną ocenę i kwalifikację tego siedliska na gruncie i korektę zapisów projektu planu PZO. Za ponowną taksację siedliska przemawia też to, że siedlisko 4010 opisane było w roku 2008 podczas sporządzania projektu planu ochrony rezerwatu Mierzeja Sarbska. Dzisiaj po upływie blisko 10 lat od pożaru pojawiają się nowe okoliczności klasyfikacji tego siedliska - odnowienie naturalne sosny, kierujące dany fragment obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska, w stronę siedliska leśnego lasy mieszane i bory na wydmach, a nie jak podaje plan zadań ochronnych dla obszaru w stronę wilgotnego wrzosowiska z wrzoścem bagiennym. Do pozostałej części projektu planu zadań ochronnych dla obszaru „Mierzeja Sarbska” nie wnosimy zastrzeżeń.

Ponownie analizując powyższe, działanie ochronne pozostawiono w niezmienionym brzmieniu, a RDOŚ w Gdańsku podtrzymuje swoje stanowisko w tej kwestii, co zostało już wyjaśnione powyżej w treści uzasadnienia. Zmieniono natomiast podmiot odpowiedzialny za wykonanie zadania, z Nadleśnictwa Lębork na RDOŚ w Gdańsku. Ponadto, podkreślenia wymaga, iż działania ochronne obejmujące przedmiotowy zakres został już przez RDLP w Gdańsku uzgodniony (pismo RDLP w Gdańsku, Zn. spr.: ZO-732-2-09/13/14 z dnia 14 stycznia 2014 r.).

Ponadto, przez Nadleśnictwo Choczewo, telefonicznie zgłoszona została uwaga, iż część działań ochronnych przewidzianych dla siedliska 91D0 bory i lasy bagienne dotyczących ukierunkowania turystyki i rekreacji nie służy ochronie siedliska, gdyż dotyczą wyłącznie siedlisk wydmych.

Przyjęto słuszność uwagi i z treści działania polegającego na ograniczeniu presji turystyki i rekreacji usunięto zapisy dotyczące siedlisk wydmych.

Poza tym nie wpłynęły inne uwagi i wnioski.

Po udziale społecznym, w celu poprawy czytelności zarządzenia, doprecyzowano część zapisów dotyczących ograniczania presji turystyki i rekreacji.

Powyższe uzasadnia dokonanie zmian w treści wcześniejszego zarządzenia, zgodnie z przedłożonym projektem.

Projekt zarządzenia wpisano do publicznie dostępnego wykazu danych prowadzonego na stronie internetowej www.ekoportal.pl, pod numerem 659/2015.

Projekt zarządzenia został uzgodniony w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525) z Wojewodą Pomorskim, pismem PN-I.0041.53.2015.MK z dnia 8 stycznia 2016 r.

